

Polítiques culturals urbanes: entre la promesa de transformació i els límits del govern local

Published by [Interacció](#) [1] on 09/10/2013 - 14:59 | Last modification: 22/04/2026 - 13:37

Els dos textos analitzats comparteixen un mateix desplaçament de fons: la cultura deixa de ser pensada com un sector específic per esdevenir una peça dins les noves formes de governar la ciutat. Aquesta ampliació aparent obre oportunitats, però també introdueix amb força els límits estructurals de les polítiques culturals en l'escala urbana.

El primer article situa aquesta transformació en un context de canvi d'època marcat per la crisi dels models de desenvolupament urbà basats en el creixement, la construcció i la competència entre ciutats. En aquest escenari, la cultura es projecta com a recurs estratègic: motor econòmic, eina de cohesió social i element de reconfiguració simbòlica de l'espai urbà. Aquesta ampliació del paper de la cultura no és neutra. La seva incorporació a les polítiques urbanes la vincula a lògiques de regeneració, competitivitat i projecció exterior, sovint sota el paradigma de la ciutat creativa. L'oportunitat és clara: la cultura pot actuar com a espai d'articulació entre desenvolupament econòmic, vida comunitària i identitat urbana. El límit també ho és: en aquest procés, la cultura tendeix a instrumentalitzar-se i a perdre autonomia política, subordinada a objectius que no sempre són culturals en sentit estricte.

El text apunta així una tensió central: la cultura és capaç d'obrir processos de transformació urbana, però no pot sostenir-los per si sola ni revertir les desigualtats estructurals que travessen la ciutat. La seva capacitat d'incidència depèn de com s'articula amb altres polítiques públiques i, sobretot, de quins marcs de governança la sostenen. És aquí on el segon article introdueix un element clau: el paper de les xarxes.

“Las redes como generadoras de valor público” desplaça el focus des de les polítiques com a acció institucional cap a les polítiques com a resultat de relacions. Les xarxes culturals apareixen com a dispositius capaços de generar valor públic a partir de la cooperació entre actors diversos: administracions, entitats, professionals i comunitats. No es tracta només de coordinar accions, sinó de construir espais compartits de producció, circulació i decisió cultural. Aquest enfocament respon a un context en què els governs locals, tensionats per la manca de recursos i per la complexitat creixent dels problemes urbans, ja no poden actuar de manera autònoma ni jeràrquica.

Ara bé, el text no idealitza les xarxes. La seva capacitat de generar valor públic depèn de condicions concretes: distribució real del poder, reconeixement dels diferents actors i capacitat d'incidir en les decisions. Sense aquests elements, les xarxes poden quedar reduïdes a espais de coordinació feble o a instruments de legitimació de

decisions ja preses. La qüestió no és, per tant, si cal treballar en xarxa, sinó sota quines condicions aquestes xarxes transformen realment la política cultural.

Llegits conjuntament, els dos articles permeten entendre un desplaçament més profund: la cultura ja no es defineix només pel que produeix, sinó per com s'inscriu en la governança urbana. Això obre un camp d'acció ampli, però també obliga a fer explícites les regles del joc. Si la cultura esdevé infraestructura de desenvolupament urbà i espai relacional de producció de valor públic, la pregunta que queda oberta no és tant què pot fer la cultura per la ciutat, sinó qui decideix, amb qui i en benefici de qui.

Referencias

Barbieri Muttis, N., Subirats i Humet, J., Fina, X., & Partal, A. (2013). La transformación de las políticas culturales en la ciudad: Oportunidades y límites de la cultura en el espacio urbano. En R. Canal (Ed.), *Ciudades y pueblos que puedan durar: Políticas locales para una nueva época* (p. 221-239). Icaria Editorial.

Partal, A., Fina, X., Subirats i Humet, J., & Barbieri Muttis, N. (2013). Las redes como generadoras de valor público: el ejemplo de las redes culturales. En R. Canal (Ed.), *Ciudades y pueblos que puedan durar: Políticas locales para una nueva época* (p. 343-353). Icaria Editorial.

([Text Complet Llibre](#) [2])

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: governança cultural

Tags: desenvolupament territorial

Tags: valor públic de la cultura

Tags: polítiques culturals

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2013/politiques-culturals-urbanes>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://dialnet.unirioja.es/servlet/libro?codigo=1023179&orden=0&info=open_link_libro

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7143>